

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

TOM LXIV – ZESZYT 1
2012

POZNAŃ 2012

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Wilhelm Brauner, Wojciech Góralski, Stanisław Grodziski (przewodniczący), Andrzej Gulczyński, Hubert Izdebski, Danuta Janicka, Artur Korobowicz, Krzysztof Krasowski, Adam Lityński, Dorota Malec, Jacek Matuszewski, Józef Méléze-Modrzejewski, Henryk Olszewski (redaktor), Krzysztof Ożóg, Michał Pietrzak, Marian J. Ptak, Zygfryd Rymaszewski, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Wacław Uruszczak, Stanisław Waltoś, Maria Zabłocka, Andrzej Zakrzewski

Sekretarz redakcji: Małgorzata Materniak-Pawłowska

Recenzenci tomu: Wojciech Dajczak, Marek Maciejewski, Zbigniew Rau, Dariusz Szpoper, Wojciech Witkowski, Witold Wołodkiewicz

Na język angielski tłumaczyła Iwona Grenda
Na język francuski tłumaczył Wojciech Szafranski

Redaktor: Lidia Wrońska-Idziak, Barbara Adamczyk

Adres redakcji

ul. Święty Marcin 90, Collegium Iuridicum, 61-809 Poznań
tel. 61/8294208, fax: 61/8294100, e-mail: cph@amu.edu.pl

Copyright © by Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2012
Copyright © by Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o., 2012

Skład i druk na zlecenie Wydziału Prawa i Administracji UAM

ISSN 0070-2471

Printed in Poland

Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o.

61-701 Poznań, ul. Fredry 8

Dział handlowy: tel. 61-852-38-44

Sekretariat: tel. 61-852-66-05; faks 61-853-80-75

e-mail: wydawnictwo@wydawnictwo-poznanskie.pl

<http://www.wydawnictwo-poznanskie.pl>

Bibl. UAM

2012 KC 497

T.64
2012

SPIS TREŚCI – CONTENTS – TABLE DES MATIÈRES

Tom LXIV – Zeszyt 1

I. ROZPRAWY – PAPERS – ARTICLES

Paulina Świącicka, Prawo rzymskie w okresie Renesansu i Baroku. Humanistyczny wymiar europejskiej kultury prawnej	9
<i>Roman Law during the Renaissance and Baroque periods. A Humanistic Dimension of the European Legal Culture</i>	35
<i>Le droit romain durant la Renaissance et le Baroque. Dimension humaniste de la culture juridique européenne</i>	36
Piotr Krzysztof Marszałek, Gubernatorzy wojskowi w systemie polskiej administracji początków XIX wieku	39
<i>Military Governors in the System of Administration in Poland at the Beginning of the 19th Century</i>	65
<i>Les gouverneurs militaires et le système de l'administration polonaise au début du 19ème siècle</i>	65
Maksymilian Stanulewicz, Prawo własności w nauczaniu episkopatu w II Rzeczypospolitej	67
<i>Ownership in the Teaching of the Episcopate in the Second Polish Republic</i>	88
<i>Le droit de propriété dans l'enseignement de l'Episcopat sous la 2e République</i>	88

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY – MISCELLANEA – MISCELLES

Joanna Pieczonka, <i>Parricida</i> a <i>parenticida</i> . Hipoteza etymologiczna na podstawie żartu w passusie Plauta <i>Epidicus</i> 349-351	89
Dariusz Felcnelben, Przyczynek do historii powstania rejestrów gruntowych	95
Piotr Kitowski, Natalia Radecka, Normatywny model opieki nad sierotami w XVI-wiecznych rewizjach prawa chełmińskiego. Zarys instytucji	113
Przemysław Dąbrowski, Ryszard Gaidis, Rzeź katolików w Krożach. Przyczynek do dziejów walki Polaków i Litwinów przeciwko rządowi carskim w XIX wieku	129
Anna Klimaszewska, O tłumaczeniach francuskiego <i>Kodeksu handlowego</i> z 1807 roku na język polski	141
Sylvia Bykowska, Karać czy rehabilitować? Powojenne ustawodawstwo polskie wobec osób wpisanych na Niemiecką Listę Narodowościową	149
Łukasz Machaj, Profanacja flagi państwowej a wolność słowa: sprawa Teksas vs. Johnson	169

III. Z DZIEJÓW NAUKI HISTORII PRAWA – FROM THE SCIENCE OF THE HISTORY OF LAW – SCIENCE IURIDIQUE: HISTOIRE DE LA RECHERCHE

Stanisław Filipowicz, Uniwersytet Jana Baszkiewicza	195
---	-----

IV. POLEMIKA – POLEMICS – POLEMIQUE

Adam Ziółkowski, Jak o dyktaturze pisać nie należy	201
--	-----

V. ARTYKUŁY RECENZYJNE – CRITICAL REVIEWS – ARTICLES CRITIQUES

Mikołaj Tyrchan, Ze studiów nad historią historiografii. Uwagi w związku z książką Tadeusza P. Rutkowskiego, <i>Nauki historyczne w Polsce 1944-1970. Zagadnienia polityczne i organizacyjne</i> , 2007	209
Paulina Świącicka, Uwagi o metodzie badań historycznoprawnych. W związku z rozprawą Jerzego Kolarzowskiego, <i>Idea praw jednostki w pismach Braci Polskich. U narodzin nowożytnej koncepcji praw człowieka</i> , 2009	223
Adam Lityński, Cenne studium o prawie własności w Polsce. W związku z monografią Anny Machnikowskiej, <i>Prawo własności w Polsce w latach 1944-1981. Studium historycznoprawne</i> , 2010	241
Mateusz Matania, Nowy obraz losów miasta Krakowa. Uwagi nad książką <i>Poczet sołtysów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miasta Krakowa (1228-2010)</i> , pod red. Bogdana Kasprzyka, 2010	249

VI. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE – REVIEWS AND CRITICAL NOTES
– COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES

<i>Roman Longchamps de Brier (1883-1941). Profesor lwowski i lubelski</i> , red. A. Dębiński, M. Pyter, 2011 (Wojciech Witkowski)	259
Michael Kerrigan, <i>Narzędzia tortur</i> , 2010 (Tadeusz Maciejewski)	263
Lyons Lewis, <i>Historia kar cielesnych</i> , 2010 (Tadeusz Maciejewski)	265
Andrzej Gulczyński, <i>Nazwisko dziecka. Ewolucja ukazywania relacji rodzinnoprawnych</i> , 2010 (Zbigniew Radwański)	267
Krystyna Chojnicka, <i>Cerkiew i car. Prawosławie rosyjskie w reformach Piotra Wielkiego</i> , 2011 (Jan Jurkiewicz)	271
Henryk Kocój, <i>Dyplomaci pruscy o powstaniu kościuszkowskim</i> , 2011 (Agnieszka Kubica-Czyż)	274
Adam Danilczyk, <i>W kręgu afery Dogrumowej. Sejm 1786 roku</i> , 2010 (Marek Krzymkowski)	276
Stanisław Grodziski, <i>Rzeczpospolita Krakowska, jej lata i ludzie</i> , 2012 (Marek Krzymkowski)	278
Rafał Kania, <i>Mysł polityczno-prawna Franciszka Ksawerego Szaniawskiego (1768-1830)</i> , 2012 (Marek Maciejewski)	279
Włodzimierz Bernacki, <i>Mysł polityczna I Rzeczypospolitej</i> , 2011 (Maria Zmierczak)	284
Lech Krzyżanowski, <i>Sędziowie II Rzeczypospolitej. Okręgi apelacyjne: krakowski i katowicki</i> , 2011 (Małgorzata Materniak-Pawłowska)	289
<i>Demokracja bezpośrednia. Wymiar globalny i lokalny</i> , red. M. Marczewska-Rytko i A.K. Piasecki, 2010 (Przemysław Krzywoszyński)	292

VII. IN MEMORIAM

Jerzy Reder 1927-2011 (Wojciech Witkowski)	297
Zofia Kulejewska 1928-2011 (Marek Tkaczuk)	301
Jakub Goldberg 1924-2011 (Stanisław Grodziski)	303
Edmund Klein 1929-2011 (Marian J. Ptak)	306

VIII. KRONIKA – CHRONICLE – CHRONIQUE

Konferencja naukowa: „Profesor Jan Baszkiewicz – człowiek Uniwersytetu” (Henryk Olszewski)	311
Profesor Tomasz Giaro laureatem Nagrody Funduszu Nauki Polskiej (Wojciech Dajczak)	312
Konferencja katedr doktryn polityczno-prawnych: „Polska i Polacy w oczach cudzoziemców. Polacy wobec cudzoziemców” (Maria Zmierzak)	312
Konferencja naukowa: „Wybitni prawnicy na Uniwersytecie Wrocławskim” (Piotr Szymaniec)	315
Międzynarodowa konferencja naukowa dla uczczenia jubileuszu ABGB w Pradze (Dorota Malec)	316
I Sympozjum Historyków Państwa i Prawa Polskiego w Krakowie (16 stycznia 2012) (Izabela Lewandowska-Malec, Krzysztof Fokt)	317
Kolokwium habilitacyjne dr. Aleksandra Stępkowskiego (Krzysztof Kozmiński)	319
Kolokwium habilitacyjne dr. Anny Machnikowskiej (Jacek Wałdoch)	319
Kolokwium habilitacyjne dr. Lecha Mażewskiego (Jacek Wałdoch)	319

IX. BIBLIOGRAFIA – BIBLIOGRAPHY – BIBLIOGRAPHIE

Materiały do polskiej bibliografii historycznoprawnej za rok 2010. Pod redakcją Andrzeja B. Zakrzewskiego. Materiały zebrali: Marzenna Paszkowska, Roman Sobotka, Maria Zabłocka i Andrzej B. Zakrzewski	321
--	-----

SPIS WSPÓLPRACOWNIKÓW ZESZYTU 1

- Sylwia Bykowska (Lublin)
Wojciech Dajczak (Poznań)
Przemysław Dąbrowski (Gdańsk)
Dariusz Felcenloben (Wrocław)
Stanisław Filipowicz (Warszawa)
Krzysztof Fokt (Kraków)
Ryszard Gaidis (Wilno)
Iwona Grenda (Poznań)
Stanisław Grodziski (Kraków)
Andrzej Gulczyński (Poznań)
Jan Jurkiewicz (Poznań)
Piotr Kitowski (Gdańsk)
Anna Klimaszewska (Gdańsk)
Krzysztof Koźmiński (Warszawa)
Marek Krzymkowski (Poznań)
Przemysław Krzywoszyński (Poznań)
Agnieszka Kubica-Czyż (Katowice)
Izabela Lewandowska-Malec (Kraków)
Adam Lityński (Katowice)
Marek Maciejewski (Wrocław)
Tadeusz Maciejewski (Gdańsk)
Łukasz Machaj (Wrocław)
Dorota Malec (Kraków)
- Piotr Krzysztof Marszałek (Sulechów)
Mateusz Mataniak (Kraków)
Małgorzata Materniak-Pawłowska (Poznań)
Henryk Olszewski (Poznań)
Marzenna Paszkowska (Warszawa)
Joanna Pieczonka (Wrocław)
Marian J. Ptak (Wrocław)
Natalia Radecka (Gdańsk)
Zbigniew Radwański (Poznań)
Roman Sobotka (Warszawa)
Maksymilian Stanulewicz (Poznań)
Wojciech Szafrąski (Poznań)
Piotr Szymaniec (Wrocław)
Paulina Święcicka (Kraków)
Marek Tkaczuk (Szczecin)
Mikołaj Tyrchan (Poznań)
Wacław Uruszczak (Kraków)
Jacek Wałdoch (Gdańsk)
Wojciech Witkowski (Lublin)
Maria Zabłocka (Warszawa)
Andrzej Zakrzewski (Warszawa)
Adam Ziółkowski (Warszawa)
Maria Zmierczak (Poznań)